

III. Dopisi: a) Doposlane Ribičičeve igre »Kraljica palčkov« prevzamejo posamezne šole za šolske knjižnice. b) Prošnji Učit. pevškega zbora za podporo za turnejo po Čehoslovaški se ne more ugoditi, ker nimamo denarja. (Opomba pov.: Ni šlo za podporo, ampak za plačilo prispevkov do konca leta).

IV. Sklepi: 1. Glede obveznega mesečnega prispevka po 1 Din za Učit. dom v Mariboru je društvo v principu za to, vendar pa naj se glede načina poravnave tega zneska pusti društvom proste roke.

2. O poravnavi stroškov delegatom za seje se sklone, da naj plačujejo kakor do sedaj to društva sama.

3. Pravila UJU se bodo razmnožila in poslala vsem šolam v razpravo.

V. »Popotnik«. Daljša debata se razvije o spornem razmerju med poverjeništvom in konz. uređ. »Popotnika«. Glede osporjenega dr. Franjo Žgečevega članka: »Prvi korak k delovni šoli« je večina mnenja, da naj odpadejo vse statistike in izjave o kaznovanju. Tudi o članku »Vera in vzgoja« je bila splošna sodba, da za enkrat ne kaže načeti tega vprašanja. O referatu tov. Dolencve v 3. in 4. številki »Popotnika« so se iznesla različna nasprotna mnenja, ki so jih debaterji ilustrirali z drastičnimi primeri iz lastnega šolskega delovanja.

VI. »Naš rod«. Zanimanje je vzbudilo vprašanje o našem stališču glede »Našega roda«. Razumemo težko stališče urednika, ker so potrebe tako različne. Tako si tudi mnenja o listu nasprotujejo. Nekateri želijo, da se prilagodi bolj višji stopnji, drugi pogrešajo krajših stvari za nižje razrede. Nekateri želijo v listu objaviti kratkih aktualnih vesti iz dnevnega časopisa. Omenja se tudi, da tvori podeželska šolska mladina večino naročnikov in naj bi se to upoštevalo. Splošno pa je želja, naj bi se »Zvonček« in »Naš rod« združila v en list in ne hodila ločeno dalje.

Vsled poznega časa odpadejo slučajnosti in podpredsednik zaključuje zborovanje.

Fr. Rejec, t. č. podpreds. F. Mlinšek, t. č. tajn.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ je zborovalo dne 15. marca 1930. v osnovni šoli v Kočevju.

Situacijsko poročilo: Učiteljstva v okraju 148, včlanjenih 92, navzočih 61, t. j. 66,3%.

Po otvoritvi poročila tov. predsednik kako potrebna so predavanja o najaktualnejših vprašanjih za vse učiteljstvo. Zato je društvo naprosilo strokovnjaka dr. Basaja, ki je predaval o zadružništvu. Temeljitemu predavanju je sledila debata (Ločniškar, Mervič, Vončina, Mervičeva).

Sprejet je bil predlog tov. Ločniškarja: »Organizacija naj poskrbi, da nam bodo o velikih počitnicah, o priliki samoizobraževalnega tečaja v Ljubljani, na razpolago potrebni predavatelji, ki bi predavali o zadružništvu.« (Poverjeništvu je tozadevno že lansko leto vse potrebno ukrenilo. — Opomba pov.).

Tov. predsednik se zahvali g. predavatelju za aktualno temo.

Prečita se dopis knjižničarja ukrajne učiteljske knjižnice v Ribnici tov. Završnika. V razgovoru (Peterlin, Ločniškar) za in proti koncentraciji učiteljskih knjižnic, je bil sprejet predlog: »Vse ukrajne učiteljske knjižnice naj se koncentrirajo v dve vzorni banski sedežema v Ljubljani in Mariboru.«

Vprašnje združitve obeh okrajnih učiteljskih knjižnic v našem okraju se prenese na dnevni red ukrajne učiteljske konference.

Tov. Mervič poroča o raziščenju razmerja v organizaciji, o seji širjega sosveta v Celju dne 5. januarja 1930. in o delu poverjeništvu na predlogih k pravilniku novega osnovnošolskega zakona.

Tov. blagajničarka ponovno opozarja na redno plačevanje članarine.

H. Kmet, t. č. preds. Čokova, t. č. tajnica.

+ ŠMARSKO-ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 22. februarja t. l. v Rogatcu.

I. Situacijsko poročilo: Število učiteljstva v okraju 89, število članstva 81, navzočih 40, t. j. 50%.

Tov. predsednik je pozdravil uvodoma navzoče članstvo, posebno še zastopnika sosednjega krapinskega učiteljskega društva Gaj (UJU). Tov. Vrhovnik se je s toplimi besedami zahvalil za sprejem in prinesel pozdrave hrvaških tovarišev UJU društva Gaj v Krapini. Milo mu je prvo svidenje tukajšnjega slovensko-hrvaškega učiteljstva v osvobodjeni domovini. Dogovori se, da bomo imeli 3. maja skupno zborovanje v Krapini, kamor naj pridejo vsi tovariši(ice) obeh društev, da bomo zajedno manifestirali za naše ideje.

II. Dopisi. Tov. predsednik je prečital dopise.

1. Glede dopisov Žgeč-Dolgan in Dolencvega ter člankov v »Popotniku« se poudarja, da je uredniški konzorcij avtonomen in odgovoren delegaciji.

2. Poziv Mladinske Matice za pridobivanje naročnikov.

3. Spomenica, ki je bila predložena ministrstvu glede materialnega položaja.

4. Spor med poverjeništvom in kranjskim učiteljskim društvom (17 tlesno tiskanih strani) se zaradi obširnega dnevnega reda ne prečita.

III. Samoizobražba. Tov. Kovačič Oton je predaval o temi: »Komponente pomladnih mrazov; higrometer v službi lokalne prognoze« (I. del). Uvodoma je omenil, da ne misli predavati kot specialist, ampak se le kot lajik baviti z omenjenim vprašanjem. Zanimivo, globoko znanstveno, a zelo poučno

OBLACILNICA ZA SLOVENIJO
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

privozila svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. Bivšni nameščenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.

predavanje je pokazalo, da se tovariš predavatelj mnogo bavi s temi vprašanji — saj je bil delj časa na geodinamskem zavodu v Ljubljani. Pri enem prihodnjih zborovanj pride na vrsto II. del.

Sledilo je predavanje akademika gosp. Stancerja o R. Mertner: »Psihotehnični metodi učenja jezikov. Prav zanimivo je s številkami dokazoval potrebo učenja tujih jezikov — težkoče, ki jih je delala stara metoda in vrline, ki jih nudi nova. Vabil je v tečaj, ali pa dobe posamezniki potrebni material na dom, kjer se lahko v kratkem času in na lahek način priučijo tujih jezikov.

Tov. predsednik se je obema predavateljema iskreno zahvalil za trud ter vabi na veselo snidenje 3. maja v Krapini.

Verk Miloš, preds. T. Stefanciosa, tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO je zborovalo dne 8. marca 1930. ob 9. uri v šoli v Prevaljah.

V okraju je učiteljstva 59, včlanjenih 56, navzočih 35, t. j. 60%.

I. Situacijsko poročilo: Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja in se odobri. Tov. predsednik omenja, da se pripravljajo pravilnik k novemu šolskemu zakonu in prečita tozadevne okrožnice pov. UJU Ljubljana, kjer pov. UJU informira članstvo o delu organizacije, posebno pa pov. Ljubljana za pravilnik. Tov. Močnik vpraša tov. predsednika, če se je informiral pri pov. UJU Ljubljana zaradi članka v »Slovencu« o prejemkih po novem uradniškem zakonu? Tov. predsednik odgovarja, da v tem pravcu niso potrebne nikake informacije, ker smo vajeni sličnega pisanja naših dnevnikov ob priliki kakšnega novega zakona tikajočega se državnih nameščencev, poleg tega so pa naše zahteve jasne.

Tov. Fajnik iznese naslednje predloge, ki se tudi sprejmejo:

1. Ker ni še izšel pravilnik k novemu šolskemu zakonu, je potrebno v svrhu etnotnega nastopa da zastopajo šolski upravitelji na sejah krajevnih šolskih odborov stališče, da se honorira tajniške posle pri krajevnih šolskih odborih, in sicer:

na eno in dvorazrednicah mesečno 100 Din, na tri do šestrazrednicah 150 Din in na šest in večrazrednicah po 200 Din mesečno.

2. Dokler ne izide pravilnik, je zavzelo društvo glede stanovanja za učiteljstvo sledeče stališče, ki bi veljalo s 1. aprilom:

a) Samec, ki nima stanovanja, prejme od občine 150 Din, drugače mu pritiče soba (1/2 stanarine), kuhinja (1/2 stanarine), klet, drvarnica in druge pritlikline ter 1—2 vrta (1/2 stanarine). V slučaju, da nudi krajni šolski odbor le 1/2 stanarine v naturi, izplača ostanek v gotovini.

b) Oženjen učitelj brez otrok naj ima 2 sobi, kuhinjo, klet, drvarnico itd. ter 4 vrta.

c) V večjih krajih kakor so Črna, Mežica, Prevalje, Guštanj in Dravograd, naj pripada oženjenemu učitelju z deco stanovanje s tremi sobami, kuhinja, klet, kopalnica, drvarnica in 4 vrta.

V slučaju spora se podvržeta stranki ocenjevalni komisiji, ki sestoji iz šolskega nadzornika, načelnika krajnega šolskega odbora in upravitelja osnovne šole.

Vsi ti predlogi se pošljejo vsem šolskim upraviteljem in tudi učiteljskemu društvu za sodni okraj Marenberg. K debati so se oglašili tov. Močnik Galob in Fajnik.

II. Samoizobražba: Tov. Gačnik poroča, da ga ni obvestil noben krožek o sesenzku ali o kakšnem delu sploh. Sklicatelji krožkov so tov. Kogelnik, Šimon in Lodrant.

III. Tov. nadzornik Močnik poroča o mladinskem listu »Naš rod«. Stavil je na učiteljstvo več vprašanj zaradi »Našega roda«, kako bi naj bil urejevan, kakšna naj bi bila vsebina itd. V debati, h kateri so se oglašili med drugimi tudi tov. Šimon, Gačnik, Fajnik in tovarišica Nendlova, so se iznesle naslednje zahteve: List prinaša premalo pripovedne vsebine. Pol lista naj bo odmerjen pripovedni vsebini, naj se objavlja več pesmic, prinašajo se naj tudi spisi naših pripovednikov, četudi so že bili objavljeni; prezirati se pa tudi ne smejo razne novice in drobtinice iz časopisov, notice o gospodarstvu, o narodni produkciji itd. List se premalo ozira na milje naše kmetijske šole (nižje organizirane šole). Za nižjo stopnjo prinaša premalo člankov; ker pač ni možno izdajati lista za vse stopnje, naj se na nižjo stopnjo ne ozira več. Ako bo list odgovarjal po svoji vsebini šoli, bo odgovarjal tudi domu: Čim več člankov pripovedne vsebine!

IV. Izvenšolsko delo: Sprejme se predlog, da se zbero podatki o izdatkih učiteljstva za strokovne knjige in revije, izdela naj se paralela materialnih prejemkov orožništva, finance, privatnih nameščencev in učiteljstva. Vsem združenjem, ki apelirajo na učiteljstvo za delo v njih društvih, naj se v »Učit. Tovarišu« objavi poziv, da zastavijo vse sile za izboljšanje naših materialnih zadev, ker le materialno dobro stoječe učiteljstvo bo moglo tudi v javnosti uspešno vršiti svoje vzgojno, prosvetno in humanitarno delo.

V. Tov. Šimon referira z ozirom na sestavek dr. Žgeča, ki se naj bi objavil v »Popotniku« o telesnih kaznih. Po referatu se je razvila živahna debata. Učiteljstvo odločno odklanja uporabo telesne kazni v osnovni šoli, a vendar članek dr. Žgeča ne spada v javnost v takem tonu. Naj se slične zadeve obravnavajo na društvenih zborovanjih v obliki referatov in g. dr. Žgeča bomo z veseljem pozdravili v svoji sredini.

VI. Slučajnosti: 1. Prečitajo se dopisi pov. UJU — Ljubljana zaradi osporjenih člankov »Popotnika« in se odobri postopanje pov. iz razlogov, da je pov. kompetentno kot lastnik lista, da zabranjuje objavo člankov, ki bi med učiteljstvom in javnostjo stvarjali zlo atmosfero.

2. Sprejme se predlog, da se plačuje Učit. domu mesečno po 1 Din, a to šele s pričetkom prihodnjega leta.

3. Potni stroški delegatov za skupščino naj se plačujejo iz blagajne poverjeništvu, a zato se naj reducira število delegatov, t. j. da se zviša število članov za enega delegata.

4. Potrebno bo, da se poverjeništvu urede po banovinah, a v glavnem odboru naj bodo zastopana po proporciju. Centralni odbor naj tvori: upravni odbor, izvršni odbor in glavna skupščina. Upravni odbor pa naj sestavljajo zastopniki poverjeništev in to do 1000 članov poverjeniki, a za vsakih načetih tisočev nov izvoljen član.

5. Tov. Fajnik prosi pojasnila, zakaj se zopet sestajajo odseki, ki so bili svojčas odpravljeni? Poverjeništvu naj pojasni, kdaj in zakaj so se odseki ponovno uvedli in kdo jih plačuje.

6. Tov. Galob poudarja, da je potreba, da se tudi učiteljstvo materialno osamosvoji, da podpira svoje gospodarske ustanove, ki pa naj bi učiteljstvu v sili priskočile na pomoč. Prihodnje zborovanje se bo vršilo v maju na Poljani.

Galob, preds. Ledinec Miloš, tajnik.

+ NOVOMESKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 8. februarja dopoldne na deški osnovni šoli v Novem mestu. Število članstva 85, navzočih 69, t. j. 81%.

Predsednik otvori zborovanje ob 10:30 uri in pozdravi imenoma prof. E. Adamiča in rav. Merviča, ki sta se radevolje odzvala odborovemu vabilu in prihitelu, da koristita s svojimi dolgoletnimi izkušnjami učiteljstvu in šoli.

Skladatelj E. Adamič je nato izčrpno razmotrival vprašanje pevske in glasbene vzgoje v osnovni šoli. Šibal je po pravici mačehovsko zapostavljanje tega lepega in važnega predmeta že pri učiteljski vzgoji in tako od najvišjega do najnižjega učnega mesta. Izražal je željo po strokovnem učiteljstvu petja že na osnovnih šolah, po pevskih šolskih nadzornikih in sličnem. Navduševal je zborovalce za petje, za pevski, oziroma glasbeni pouk in podajal nekatere tozadevne smernice. Učiteljstvo, ki je predavateljem izvajanjem pazljivo sledilo in se večinoma strinjalo z njim, je prišlo slednjič do sklepa, da je remediura glasbenega pouka na šolah vseh kategorij pač potrebna, da pa morajo za to poskrbeti merodajni krogi in pričetki na pravem mestu.

Za tem je predsednik izčrpno poročal o seji širjega sosveta UJU v Celju dne 5. januarja t. l., kar je članstvo po krajši debati vzelo na znanje.

Dalje je poročal o društvenem delovanju za stanovsko gmetno izboljšanje. Navedel je tozadevne predloge, ki so bili stavljeni poverjeništvu UJU za izdelavo projekta poslovnika k šolskemu zakonu. Članstvo se je čudilo nad poročilom o nedelavnosti nekaterih članov izvršnega odbora UJU v gorenjem vprašanju. Poverjeništvu se naproša, da prizadete opozori na njihovo dolžnost, sicer bomo primorani reagirati.

Daljša debata se je razvila pri vprašanju revizije uradniškega zakona. Upanje je, da bomo vsaj tedaj drugim stanovom primeron enako odrezali.

Na okrožnico učiteljskega pevskega zbora se sklone, da se takoj nakaže celoletni še pripadajoči prispevek v pripravljanju, da bo požrtvovalni učiteljski pevski zbor, ki ponese na bratski sever našo pesem, proslavil narod in stan.

Razprava o predlogu obvezne mesečine za Učit. dom, o potnih stroških delegatov in o načrtu za pravila UJU se preloži na aprilsko zborovanje, koder bo o zadnjem predlogu poročal posebej v to svrhu izbrani odsek: tovarišica M. Koželjeva, tov. L. Ivanetič in Fr. Hovečar.

Predsednik se je spominjal 70letnice nestorja slov. časopisov, našega »Učit. Tovariša«, ki mu vsi želimo še mnogo dičnih jubilejev.

Ribniški ravnatelj A. Mervič je nato z njemu lastnim članom in temperamentom popeljal zborovalce doli v one divne kraje od izliva bistre Soče do kalne Rečine, na obalo našega slovenskega morja, v slovenski Trst in v tužno Istro, v naše krasno Primorje. Opozarjal je na ogromno važnost morja v gospodarstvem in vojnem oziru, s statistikami podprl svoje trditve, da Trst in Reka danes propadata in si želita tja, kamor po naravi spadata. Refren njegove visoke pesmi našemu morju in pomorstvu je izzvenel v krilatitici današnje budnice nad jugoslovenskim morjem, v geslu »Jadranske Straže« — Čuvajmo naše morej! — in ne pozabimo na oni del, ki je tudi naš in nas pričakuje. Nepopisem vtis, viharen aplavz.

K sklepu je predsednik opozarjal na Učit. samopomoč, na našo gospodarsko poslovalnico, na Slov. Sol. Matico, na Mladinsko Matico in na »Naš rod«. K slednjemu so se iznesle razne kritike, da piše »Naš rod« bolj za odrasle kot za mladino, osobito za podeželsko. Članstvo naroča odboru, naj opozori uredništvo »Našega roda«, da članki kot »Noblova nagrada«, razgovor Gaspari-Jakopič in še več sličnih pač ne spadajo v mladinski list in njegovemu širjenju več škodijo kot koristijo. Tudi naj se uprava naprosi, da se točneje drži terminov.

Po opozorilu na razstavo »Jadranske Straže« v Krajčevem izložbenem oknu, kar bo pač za učiteljstvo poučno in važno in povsem v smislu današnjega Mervičevega razglabljanja, ni bilo nikakih predlogov več in zato se zborovanje ob 14. uri zaključilo.

V. Pirnat, preds. P. Koželj, tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŠTO MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO je imelo dne 26. februarja t. l. izredni občni zbor.

Rokavice, nogavice,

spomladanske novosti, najceneje v specialni trgovini

SREČKO VRŠIČ nasl.

L. LESJAK

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠT. 3

Od 114 članov je bilo navzočih 84, t. j. 74%.

Predsednik pozdravlja navzoče, posebno nove člane ter tov. poverjenika A. Skulja in tov. urednika Iv. Dimnika, nakar otvori izredni občni zbor.

Začetkom izjavi: »Na željo večine članov sem sklical ta izredni občni zbor«. Nato prevzame vodstvo občnega zbora tov. podpredsednik I. Womer. Poda sliko dela domačega odbora, oziroma društva od zadnjega občnega zbora do danes. Pri tem seže nazaj v dobo početka deklaracije. Preide na zadnjo sejo in poroča o sklepih odbora. Ukrep poverjeništvu, da se sporna članka g. dr. Žgeča in tov. Čičeka v »Popotniku« ne priobčita se tudi, kakor že prej od odbora, tudi od strani članstva z zadovoljstvom odobri.

Tov. Cibic dobi nato besedo in kritizira postopanje tov. predsednika pri zadnjem zborovanju. K tej kritiki povesta svoje mnenje še tov. predsednik in tov. Rode. Tozadevni predlog tov. Cibica pa ni bil izglasovan.

Nato dobi besedo tov. poverjenik, ki po da jasno sliko truda dela in požrtvovalnosti za šolski zakon in sedaj zopet za pravilnike in za revizijo uradniškega zakona. Videlo se je iz poročila, da je bilo vedno ravno naše poverjeništvu tisto, ki je neomajano vztrajalo, bodrilo, jačilo in svetovalo. Malodušja ni poznalo niti v najtežjih momentih.

Tov. Klemenčič stavi predlog, da naj se izreče poverjeništvu zaupnica in zahvala, kateremu predlogu članstvo z zadovoljstvom pritrjuje.

Tov. Cibic nato izjavi da umakne svoj na zadnjem zborovanju stavljeni predlog, da se naj izreče vodstvu UJU nezaupnica.

Z volitvami novega odbora, pri katerih se je predlagana lista tov. Cibica z večino glasov izvolila se konča ta izredni občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen tov. Ivan Lukman, šolski upravitelj III. deške šole, namestnik Silvo Rode ostali odborniki pa so tov. Tomažičeva, Medvedova, Vodenikova, Tušak, Luknar, Erat, Cibič in Faganelli.

Iv. Womer, bivši podpreds. Blažič, tajnik.

Po sklepu lista.

Iz avtentičnega vira poročamo: Vprašanje stanarin je rešeno, da jih izplačujejo občine, kakor to določa zakon o narodnih šolah. Prenos tega vprašanja na državni budžet, kakor so poročali nekateri listi, se ne izvrši. Podrobno bo rešeno vprašanje naturalnih stanovanj s pravilnikom, kateri izide. Podpisan je ukaz o napredovanju učiteljstva in odlok o namestitvah. Seja glavnega odbora UJU se vrši 12. in 13. aprila v Beogradu.

Nove knjige.

—k »Zadružni vestnik«. Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani je pričela izdajati z letošnjim letom svoje lastno glasilo »Zadružni vestnik«. Prejeli smo 2. številko tega lista, ki vsebuje sledeče članke in notice: 1. Bistvo zadruge. 2. Kako se vrši občni zbor zadruge? 3. Stanje jugoslovenskega zadružništva. 4. Zasebne izogibe stroškov v prometu z Zvezko. 5. Vloge zadrug po občnem zboru. 6. Tiskovine za posojila PAB. 7. Naša zadružna književnost. 8. Iz novega šolskega zakona. 9. Podpore za izboljšanje zdravstvenih razmer na kmetih. 10. Posojila Privilegirane agrarne banke. 11. Zadružni teden na Čehoslovaškem. 12. Ljubljanski vselejem, razstavna zadruge z. c. z. — List je namenjen predvsem pri Zvezi včlanjenim zadrugam in njihovim funkcionarjem, na razpolago pa je tudi vsem, ki se zanimajo za zadružništvo. Izhaja enkrat na mesec in stane za celo leto 25 Din, za pol leta 12:50 Din.

Listnica uredniškega odbora.

—lu Odtegljaji za nabavljalne zadruge. Na razna vprašanja v tej zadevi, zakaj so se vrnil in se ne odtegujejo več zneski v nekaterih strokah, smo prejeli pojasnilo, da se je to zgodilo na osebno prošnjo prizadetih. Sklicevali so se na odlok ministrstva pravde od 14. decembra 1929., štev. 100.599/1929. in na rešenje Drž. Saveta od 8. julija 1929., štev. 19.155/1929. Svojo prošnjo so utemeljevali, da se nabavljalni zadrug ne poslužujejo, niti se je v bodoče ne bodo posluževali. Istočasno so prosili, da se jim vrnejo vsi dosedanj odtegljaji, t. j. od 1. julija 1928.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obračanja gasde robe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.